

El català a internet

AINA ROTGER

El català és la novena llengua de la Unió Europea segons població en el seu domini lingüístic, i la catorzena pel que fa al nombre de parlants.

Segons Internet Society (ISOC), amb dades de 31 de març del 2011, hi ha al món un total de 2.095 milions de persones usuàries d'internet, cosa que representa un 30,2% del total de la població mundial. La distribució dels usuaris és molt desigual: un 78,3% a l'Amèrica del Nord; un 58,3% a Europa; un 23,8% a l'Àsia; i només un 11,4% a l'Àfrica. A Espanya hi ha un 62,2% d'usuaris d'internet, la qual cosa representa que són més de 29 milions de persones. A Catalunya, segons dades de l'Idescat, el percentatge d'usuaris d'internet és superior al de la resta de l'Estat i ja sobrepasa el 70%. També cal destacar que, a 31 de desembre del 2011, Facebook, la xarxa social líder en nombre d'usuaris, ja té més de 799 milions de subscriptors a tot el món i gairebé 16 milions a Espanya.

La situació del català a internet és, en general, bona, amb una presència a la xarxa molt superior al pes demogràfic dels seus aproximadament deu milions de parlants.

Dades positives i fites assolides

- 1) Segons l'article «La salut del català a Internet el 2005», de Jordi Mas (Softcatalà), el català es troba en el lloc 26 en nombre de pàgines web i en el lloc 19 en pàgines web per parlant.
- 2) El domini «.cat» és el primer domini genèric (gTLD) que s'atorga a una comunitat lingüística i cultural, la catalana, i ha contribuït a situar encara més el català al mapa mundial d'internet. El domini «.cat» va fer sis anys el 16 de setembre del 2011; el 13 de febrer del 2012 ha fet sis anys que es va registrar el pri-

mer domini «.cat»; el 19 de maig del 2011 va superar els 50.000 dominis registrats (ja en té més de 52.000) i té un molt bon ritme de creixement i de renovacions.

Si fem una comparació de la densitat d'informació aportada pels diferents dominis genèrics, trobem que el «.cat» se situa com a indiscutible número u.

PuntCAT, la Fundació que gestiona el domini «.cat», és membre consultiu de l'associació de dominis lingüístics i culturals d'Europa, que volen aconseguir nous dominis per a les seves respectives llengües: bretó, gal·lès, basc, gallec i escocès. També el Quebec vol aconseguir el domini que l'identifiqui a internet.

El domini «.cat» és un gran èxit de la comunitat lingüística i cultural catalana, i és així perquè l'administrem i el gestionem nosaltres mateixos, sense dependre de ningú. De fet, és com si tinguéssim la independència a la xarxa. Per això hem de potenciar el seu ús, molt especialment entre les empreses.

- 3) El català és un dels principals idiomes del món amb més activitat en les xarxes socials (Facebook, Twitter, YouTube, MySpace o Tuenti) i

també és la vuitena llengua més utilitzada en els blogs (la «blogosfera»).

- 4) La Viquipèdia en català, començada a l'any 2001, va superar la xifra de 300.000 articles al mes de desembre del 2010 i ja en té més de 362.000. El català està en la tretzena posició pel nombre d'articles de les més de 280 edicions de les llengües presents a l'enciclopèdia lliure Wikipedia. A més, el català se situa en la primera posició en el rànquing de qualitat de les viquipèdies per mostra d'articles.
- 5) Una mostra de la bona salut del català a internet és el tractament que li dona Google, un dels gegants d'internet, que situa la llengua catalana dins el rànquing de presència a la xarxa de les llengües occidentals/internacionals entre els números 10 a 15, amb un alt nivell de presència en relació amb el seu nombre de parlants, uns 10 milions de persones. Així ho va manifestar el representant de Google, director de GoogleBooks i GoogleNews a Espanya i Portugal, en una ponència realitzada en el Convit, el 2n Congrés de Serveis Lingüístics de Territoris de Parla Catalana, adreçat a professionals de la llengua d'arreu dels Països

Catalans, que es va celebrar a Reus els dies 24 i 25 de març del 2011.

Google té la gran majoria dels seus serveis amb versió en català: Cercador, Gmail, Blogger, YouTube, Maps, Earth, Grups, Calendari, Picasa, Traductor, Llibres, Analytics, AdWords, Orkut, Google+...

- 6) Heus ací l'índex de penetració d'internet per llengües. Segons Portalingua, s'utilitzen dades de la web d'Internet WorldStats, que actualitza les dades estadístiques d'internet en cadascun dels països del món. L'índex de penetració d'internet és el nombre d'usuaris dividit per la població total del país. La classificació és la següent: 1, suec, 88,9944; 2, danès, 84,2; 3, finès, 83,82; 4, neerlandès, 82,1713; 5, japonès, 75,5; 6, alemany suís, 73,9853; 7, anglès, 73,5474; 8, català, 71,4497. El català, doncs, va al davant del francès, l'alemany, l'italià i el castellà.

En resum, el català es troba en el lloc 75 per nombre de parlants i entre els llocs 10 i 20 per l'ús que es fa d'internet. En tots els casos és la primera llengua d'una nació sense Estat.

Pel que fa als reptes pendents, cal dir que el *punt feble* de l'ús del català a internet són les webs de les empreses i organitzacions amb presència o amb una forta implantació o vinculació a Catalunya i altres terres de parla catalana o que hi ofereixen els seus productes i serveis, algunes d'elles amb centres molt importants.

WICCAC va crear el Baròmetre de l'Ús del Català a Internet el 12 de juny de l'any 2002 per a informació i denúncia de la situació de l'ús del català a les webs de les empreses, especialment les

més grans i les multinacionals. Segons aquesta institució, el percentatge global d'ús del català ha passat del 38,75% (setembre 2002) al 60,01% (desembre 2011), amb més d'un 21% d'increment. La presència del català, però, és molt pitjor en els sectors de l'economia productiva.

Per a comprovar la millora de la presència del català a internet, només cal veure que, des de l'any 2002 en què es va crear el Baròmetre, han incorporat el català webs molt importants, com molts dels serveis de Google, Nestlé, Danone, Telefónica, Correos, Iberia, Decathlon, Gallina Blanca, Cobega, Coca-Cola, Repsol, Mango, La Seda, Grup Puig, Nutrexpa, Roca, Endesa, Renfe, Movistar, Facebook, Messenger i Hotmail (Windows Live), YouTube, Toshiba, Regal...

En el capítol negatiu (és a dir, que no tenen el català), destaquen per la seva importància les webs de El Corte Inglés, Seat o el Grup Godó. N'hi ha, però, moltes més, fins a un 40% de les analitzades en el Baròmetre.

La importància d'internet en la situació de la llengua és cada vegada més destacada, i ja es pot considerar que l'ús de la xarxa ha de ser un dret dels ciutadans. El seu ús és massiu entre els ciutadans dels països desenvolupats, molt especialment entre els joves, i creix molt també en els dels països en vies de desenvolupament.

Hi ha estudis que indiquen que l'àmplia presència a la xarxa és una qüestió d'activisme, però tampoc no podem

oblidar el factor demogràfic. A Europa, una llengua que tingui entre 9 i 10 milions de parlants, com ara el català, és una llengua mitjana. Internet està demostrant que el català no és minoritari, sinó que té la mateixa presència que la d'altres estats europeus.

Tampoc no hem d'oblidar el pes econòmic que representa el consumidor català; és molt superior al d'altres comunitats lingüístiques que ja disposen plenament d'informació de la majoria de productes i serveis en la seva llengua, com també per naturalitat i normalitat en l'ús de la llengua pròpia d'una comunitat lingüística molt important.

Un dels problemes principals que hi ha per a la normalització del català a internet i en les noves tecnologies en general és la seva invisibilitat des del punt de vista legislatiu. En la legislació actual, internet i les noves tecnologies pràcticament no s'hi recullen, com si no existissin. Tampoc no se'n diu res en el nou Estatut de Catalunya. La normalització del català en aquest àmbit no s'aconseguirà fins que arribi, com a mínim, als nivells d'ús que actualment té el castellà, i cal treballar-hi amb urgència, ja que, si no es fa, molt probablement serà massa tard per a trobar-hi una solució efectiva. Les empreses no poden tenir cap excusa, ni tècnica ni de costos, per a no tenir la seva web en català, ja que actualment hi ha eines de traducció automàtica que poden ajudar molt a fer-ho i el cost és molt més baix, per exemple, que el de l'etiquetatge. De fet, la web *Llengua catalana* de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya ofereix algunes eines i orientacions força interessants com «El mul-

món empresarial i els usuaris i consumidors, que en definitiva són els qui utilitzen les webs. Si no ho fem amb urgència, ens costarà molt normalitzar la situació.

Importància de la configuració de la llengua en els navegadors d'internet

És molt important configurar en català la llengua preferida en els navegadors que utilitzem per a navegar per internet, ja que està donant a conèixer la preferència lingüística al món. La llengua que es configura en primer lloc és la preferida.

El fet que les grans empreses tinguin webs específiques en català per al seu mercat catalanoparlant també depèn del fet que el català sigui la llengua pre-definida del nostre navegador.

En una web multilingüe sortirà per defecte la web en català quan el sistema reconegui el català com la llengua del navegador.

Si descarreguem un programa multilingüe, aquest també es baixa en la llengua que tenim configurada en el navegador.

Semblantment, és molt important que utilitzem el programari existent en català per a la configuració dels nostres equips, i això és molt més fàcil si es fa amb programari lliure. Per això tenim la web de Softcatalà, que permet descarregar d'una manera gratuïta més de cent cinquanta programes traduïts al català, adaptats a l'entorn de diferents sistemes operatius: Windows, Linux i Mac. Cal utilitzar molt més OpenOffice, Firefox...

Llengües amb Estat propi

Cal remarcar que moltes de les reivindicacions lingüístiques sobre el català no s'haurien de fer en el cas de tenir un Estat propi. Només el fet de tenir-lo fa que molts drets lingüístics, especialment en àmbits internacionals (Unió Europea, Nacions Unides) s'obtinguin d'una manera automàtica. En aquest sentit, cal recordar que el maltès, amb poc més de 300.000 parlants, és una de les 23 llengües oficials de la UE, o que Andorra, amb menys de 90.000 habitants, empra el català a l'Assemblea General de les Nacions Unides, ja que és la seva llengua pròpia i oficial.

En resum, la situació del català a internet és bona, però s'ha de continuar treballant per anar avançant en la seva normalització total, ja que, si s'aconsegüís millorar la seva presència en les webs de les empreses, que és el punt feble, la situació passaria de ser bona a ser excel·lent. ♦

tingüisme als webs d'empresa» o el recent «Traductor automàtic» de pàgines web. Considerem que el Baròmetre ha estat i és una eina molt útil per a anar fent un seguiment de l'evolució de l'ús del català en les webs, ja que, des de l'agost del 2002, es va fer una actualització mensual del resum de la situació.

Un altre tema a tractar és el de les webs multilingües

WICCAC és molt partidari de les webs multilingües, per les raons que es desprenen de diversos estudis recollits pel Govern del Quebec sobre el multilingüisme:

- 1) Els clients prefereixen emprar la seva llengua abans que una altra llengua en qualsevol àmbit, i també a internet. L'ús de la llengua del client és un servei més que ofereix l'empresa, és una estratègia de proximitat que augmenta la satisfacció dels clients i en facilita la fidelització.
- 2) Els clients comprenen millor els missatges comercials produïts en la seva llengua. La incomprensió lingüística del missatge comercial implica la pèrdua d'un client.
- 3) Els clients recorden millor els missatges comercials produïts en la seva llengua.
- 4) Els missatges comercials produïts en la llengua dels clients influeixen més sobre aquests a l'hora de comprar un producte.

S'ha de donar a les noves tecnologies, i molt especialment a internet, la importància que tenen en l'àmbit lingüístic, i cal fer-ho des de tots els sectors implicats en el tema. Principalment des de l'Administració pública, però també des del

En aquest sentit, és important implicar la llei a les empreses en l'àmbit de l'ús del català a internet.

Existeix la Llei de política lingüística, aprovada el 7 de gener de 1998, que no esmenta internet, les noves tecnologies ni res que s'hi assembli, ja que en aquelles dates, fa ja quinze anys, la informació digital no tenia la importància que té avui per als consumidors i usuaris.

Des de l'1 de juliol de 2010 existeix la Llei del codi de consum de Catalunya, i considerem que seria molt important la seva aplicació real a les empreses.

La Llei del codi de consum de Catalunya estableix que les webs de les empreses que proveeixin serveis als consumidors i usuaris catalans hauran de servir «almenys el català», molt especialment les que hi facin una «invitació a comprar» i les que realitzin venda *online* dels seus productes. Aquesta llei és d'aplicació des de l'1 de juliol del 2010, amb un període d'adaptació de sis mesos per a les grans empreses i d'un any per a les «pimes», que va finalitzar en el 2011.

Sobre els drets lingüístics, la llei estableix que els consumidors tenen dret a rebre en català les informacions necessàries per a l'adequat consum, ús i maneig dels béns i serveis, amb independència del mitjà, format o suport utilitzat. Des de WICCAC s'hauria preferit que s'hi hagués tractat més concretament el tema de les webs, dient d'una manera específica que el contingut de les pàgines web de les empreses és informació als consumidors.

Creiem que, pel que fa a internet, aquesta llei s'hauria d'aplicar amb (més) fermesa, molt especialment a les grans empreses i multinacionals. S'ha de recordar, però, que CiU es va abstenir en la votació de la llei al Parlament de Catalunya.